

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuge dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznana plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedekrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoli frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je poteka koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se reoznamo na dotedno naročilo.

Upravnštvo „Slov. Naroda“.

Po sestanku Peterburškem.

(Konec.)

Smemo li Koburžanov odstop zmatrati za doognano stvar, potem smemo tudi sklepati, da so se sporazumeli o nasledniku njegovem. O osobi naslednikovi sklepa se iz tega, da je cesar Viljem obiskal tudi dansko kraljevsko hišo, da je zopet kandidatura princa Valdemarja prišla na površje. Tudi glede te osobe je pritrivite Avstrije gotova, kakor se pri nas misli. Seveda je še vprašanje, bode li princ hotel prestopiti k pravoslavlju, kar Rusija brezpostojno zahteva. Ako je svoje dni francoski kralj Henrik IV. izustil krilate besede „Paris vaut bien une messe“ (Pariz je jedne maše vreden), vendar ni dognano, ima li Sofija za princa Valdemarja jednak vrednost. Vendar prevladuje v Peterburških političkih krogih odpustljiva iluzija, da utegne cesar Viljem II. v Kodanji v zmislu Henrika IV. uplivati na neprostovoljnega bolgarskega prestolnega kandidata.

LISTEK.

Rudolfovo ali Novomesto?

Pri krajevnih imenih po slovenskih deželah nahajajo se različni nedostatki budi že v slovenskem ali nemškem jeziku, tako, da je pri nekaterih teško najti pravi izvor pristnega imena. Novomesto pa ima sicer pravilno slovensko in nemško ime, ter še celo vsacega po dvoje, in ta imena, kako raznovrstno in nepravilno se pišejo!

Staro prvotno naselbino so pradedje naši imenovali Novomesto ter iz tega je potem nastalo nemško ime Neustadt I. Ko pa je Rudolf IV. (1360—1365) mesto popravil ter mu podelil raznih pravic, ukazal je, da se tudi po njem imenuje Rudolfswert (Rudolfovo). V nemškem jeziku se je res polagamo ime Neustadt izgubilo, kar je popolnoma varavno, kajti v knjige in sodnijske odloke upeljalo se je novo ime Rudolfswert, katero se še sedaj rabi. Drugače pa je bilo s slovenskim imenom. To je bilo ukoreninjeno v narodu, ki ne hrani imena z mrtvimi črkami, temveč z živo govorico, v slovenskem ostalo je staro ime Novomesto. V slo-

V Rusiji zmatra se namreč za neobhodno potrebo, da ostane Bolgarska, ako že ne v območji ruske politike vendar pravoslavne ruske cerkve. Zatorej želé, da se varuje to versko stališče in da se stanje bolgarsko predloži konferenci veleposlaniški, ki se ima sklicati v kratkem. Akoravno o dobi in kraji te konference še ni nič določenega, se vendar misli, da bodo velesile tej želji ustregle. Zbor okoli zelene mize bi na podlagi pogodb Berolinske stališče Bolgarske točno določil, zlasti bi mu pa bila skrb, da se razmerje Vzhodne Rumelije kakorkoli spravi v sklad z določili traktata z dne 13. julija 1878.

Po tukajnjem mnenju sme se že danes trditi, da so kabineti v Peterburgu, Berolinu in Dunaju o tem konferenčnem programu jedini. Misli se celo, da tudi Italija ne bode nasprotovala in jednakoupranje goji se glede republike francoske. Angleška seveda in Turčija sta sedaj še v rezervi. Na Turčijo upliva zlasti Angleška, da bi odklonila to idejo, kajti Angleška si prizadeva preprečiti, da bi se zopet obnovila trocarska zveza, katera bi se po takej konferenci uživotala. In vendar zatrjuje Rusi, da je to razmerje danes še poštenejše, odkritosrčneje nego za Skierneviških dnij. Sicer so pa ruski krogi glede angleške doslednosti v tem vprašanji brez skrbij; mislijo namreč in to precej osnovano, da treba samo bolj nategniti srednjearijske žice glede Indije, ali tudi samo glede Afganistanu in kabinet angleški se bode udal. Nikakor se pa od Anglij ne pričakuje upora, ki bi sporazumno mej Dunajem, Berolinom in Peterburgom omajati mogel. Ti ruski nazorji se dejanski že uresničujejo in radi tega smeli bi s posledicami cesarskega sestanka povsod biti zadovoljni. Tako doseženi mirovni smoter bode se pa še ojačil, ako bode cesar Viljem v jeseni res obiskal še Dunaj in Rim, dočim o pohodu Londona, kar se naglaša s posebnim zadoščenjem, o slavnostnih dneh niti govora ni bilo.

Vsekako pa je, tako misli se celo v doslej frankofilih krogih, za Nemčijo najvažnejši plod cesarskega sestanka: da se državi pod cesarjem Viljemom II. ni batice več vojne na dve fronti. Nemčija ima torej proti zahodu popolnoma proste roke.

Tako Berolinski list. Ruski listi o resultatih

venskem jeziku pa se vendar rabi tudi ime Rudolfovo, dasi se je nemško Neustadt izgubilo. Toda to ime je le večjel na papirji, govorit se skoro izključljivo Novomesto. Vprašajmo se pa, kdo danes piše Rudolfovo? Mi Slovenci smo do sedaj edgovarjali ter pilili se po štolah le v nemškem jeziku, zato večjel nemški mislimo, a slovenski pišemo. Nekaj tacega je tudi tu. Vajeni smo v nemškem čitati in pisati Rudolfswert in potem nam po ušesih doni Rudolfovo, kar tudi pišemo. Ne rečem, da ni ime pravilno, a po naše ni. Našega kmeta ne bomo nikdar slišali govoriti Rudolfovo, ker sploh tako ime ni zanj, zato ga pa tudi nikdar govorit ne bode. Pri tem imenu mora se dopolniti mesto, ali nabrežje.*)

Dalje ima tudi ime nekatere nedostatnosti t. j. ne more se rabiti za vse pomene, kateri nam služijo v vsakdanjem življenji. Tako lahko pravimo Novomeški, Novomeščan, nikakor pa teh imen ne moremo izpeljati od imena Rudolfovo, vsaj poskušali jih ne budem.

* Prvotno nemški se je pisalo Rudolfs wörd torej nabrežje (prim. Wördl — Otočice), ker mesto res stoji na obrežji Krke.

sestanka dosledno molče in menda čakajo, da se prvi oglasé časopisi Berolinski. Zagotavlja pa se, da je Rusija v bolgarskem in dardanskem vprašanju ostala na svojem dosedanjem stališču in da je nemški cesar priznal, da ti dve točki ne nasprotujeta nemškim interesom. Gledé velikih evropskih vprašanj pa si je Rusija pridržala prostoročno in se bodo pri vsakem posamičnem slučaju vršili dogovori, da se stvar reši mirnim potom. O tem se je nekda sestavil kratek zapisnik, katerega sta podpisala Giers in Herbert Bismarck, oba cesarja pa odobrila.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna III. velika skupščina v Ptuj

dne 29. julija 1888.

(Dalje.)

2. Zapisnikar Anton Žlogar naznana, da so po § 14 dozdaj zglaseni s posvetovalno in glasovalno pravico:

Izmej pokroviteljev: Banka „Slavija“ po svojem glavnem zastopniku Ivanu Hribarji; prof. T. Zupan, L. Svetec, dr. Josip Vošnjak, Ant. Žlogar, Mariborska posojilnica po dr. J. Glančniku; Savinjska posojilnica po J. Hausenbichlerji, Ormožka posojilnica po dr. Gršaku, Celjska po M. Vršci, Oroslav Dolenc, Maks Vršec, Andrej Jurca.

Od vodstva: Prvomestnik; podpredsednik L. Svetec; blagajnik; tajnik: Gregor Einšpieler, župnik iz Celovca; Ivan Hribar.

Od podružnic: Prva Ljubljanska: dr. J. Vošnjak, L. Svetec, poobraščenca; Št. Jakobsko-Trnovska v Ljubljani: Anton Žlogar, Oroslav Dolenc, Ivan Hribar, poobraščenci; Št. Peterska v Ljubljani: dr. J. Vošnjak, Oroslav Dolenc, poobraščenca; Celje: dr. Ivan Dečko, Maks Vršec; Gorica: dr. Ant. Gregorčič; Kropinsko-Kamnogoriško-Dobravska: Miha Pesjak; Turjak: Jak. Gruden; Gorenjska dolina v Kranjski gori: A. Žlogar, poobraščenec; Gornjigrad: Ivan Kuralt; Konjice: dr. Drag. Prus; Selce: Fr. Šlibar; Trst (moška): Mate Mandič, Fran Žitko; Trst (ženska): Mate Mandič, Fran Žitko, poobraščenca; Prem: Nik. Križaj; Zidanmost: Ferdo Roš, Jan. Mlinar; Slovenjigradec: dr. Dečko,

Zbog tega nam sedaj rabita obojni imeni, kar pa nikakor ni dobro. Tudi se mnogi ptujev v imenih moti, ker mu je običajno le jedno znano.

Dobro bi tedaj bilo, da se tej stvari jedenkrat do konca pride, ki bi bil, da se v slovenskem rabi le ime Novomesto tudi v pisavi, kajti nikakor ni misli, da bi se staro ime moglo zameniti z novim. Sicer pa pojdimo po Dolenjskem kjer koli, skoro povsod se sliši le: bil sem v mestu, prihajam iz mesta, kar nam jasno kaže, kako globoko je to ime ukoreninjeno v narodu. Tudi „Dol. Novice“, ki so v prvi vrsti za prosti narod, pišejo le Novomesto, se ve da, če sta pa dva dopisa od tam, mora pa tudi jeden biti iz Rudolfovega.

Toda pojdimo še dalje in poglejmo, kako napočno se piše jedno kakor drugo slovensko ime. Nekateri pišejo Rudolfovo, a ne vedo kam s tem imenom; pišejo namreč rod. Rudolfova, lok. v Rudolfov, kar je popolnoma napačno. Ta spaka urinila se je tudi v knjige in druge tiskovine.

Še večji nedostatki so v pisavi imena Novomesto. Piše se Novomesto, Novo mesto, Novo Mesto. Rod. je pravilen Novega mesta, ali kako napačno se piše in tiska! Človek bi res ne verjel, da tudi

Maks Vrsec, pooblaščenec; Ormož: dr. Gršak, dr. A. Žižek; Smednik: Oroslav Dolenec, pooblaščenec; Dornberg, Pervačina in Građišče: Vinko Gregorič, posestnik; Šempas: Ivan Klobovs, kapelan; Zilska Bistrica: Filip Milonik; Naklo (Primorsko): Avg. Praprotnik; Postojina: Šegula, Alojzij Kraigher, dež. posl.; Senožeče: Ign. Okorn, župan; Litija: Luka Svetec, c. kr. notar; Rudolfovo: Anton Žlogar, pooblaščenec; Graška izvanakademika: Fran Hubad; Sveti Ivan v Trstu: Ivan Marija Vatovec, veleposestnik; Kotmara ves: Matija Prosek, Janez Štih; Apače: Jak. Kočev, lekarnar, Andr. Butej in Jož. Stečnik, posestnika; Beljak: Matej Markovič, posestnik, Fran Dular, živinozdravnik; Šaleška dolina v Šoštanji: Ivan Kačič, notar; Piberk in okolica: Franc Reš, dr. Horman, advok. koncipijent; Podgrad: Slavo Jenko, trgovec, vitez Anton pl. Vicco, posestnik; Kobarič: Anton Pipan; Cerkljanski okraj na Goriskem: Vinko Gregorič, pooblaščenec; Celovec: Gregor Einšpieler, Matija Prosek, pooblaščenca; Maribor: dr. Glančnik, dr. Mlakar, J. Zupan; Ptuj: prvomestnik o. Benko Hrtiš, dr. Triller; Brdo na Kranjskem: Anton Zarnik; Žalec: J. Hausenbichler, A. Jurca.

Torej prisustvuje veliko več zastopnikov, kakor zahteva § 15.

Po nagovoru prvomestnikovem poroča tajnik o delovanji družbinem v dobi od II. do III. velike skupštine. Poročilo slove:

Slavna skupščina!

Najbolj pereče vprašanje na Slovenskem je nedvomno šolsko vprašanje. Da bi bilo to za naše slovenske razmere čim prej ugodno rešeno, iz tega namena je bila ustanovljena naša vseslovenska družba. — V komaj dveh letih se je nepričakovano hitro razširila po vseh deželah, koder se glasi slovenska govorica; istinit dokaz, kako rodoljubi uvidajo njen potrebo in preimenitno nalogu.

Vodstvo, katero je postavljeno na celo v središči naših zemelj v beli Ljubljani, ima vedno pred očmi glavni smoter, ki si ga je zastavila naša družba. Kako ga je dosegla, [pouči se časti rodoljubi deloma že iz vodstvenih objav.]

Kako pa da je vodstvo skušalo se oddolžiti svojemu uvrišenemu nalogu in v pretekli upravni dobi, čast mi je danes veleslavni skupščini narisati vaj v glavnih potezah.

1. Po II. veliki skupščini dne 19. julija 1887 v Trstu, o koji je vodstvo podalo natančno poročilo v "Vestniku" I. zv., kateri je v dokaj obilnem številu razposlalo vsem podružničnim načelništvom v razdelitev mej častite družbenike, sešlo se je vodstvo k osmim sejam, da reši društvene zadeve.

Bile so pa: XIII. oziroma 1. letnica seja dne 29. julija, XIV. 26. oktobra, XV. 27. decembra 1887. I. XVI. 16. februarja, XVII. 7. marca XVIII. 23. maja, XIX. 27. junija in XX. dne 19. julija 1888. I.

V I. seji po II. redni skupščini se je društveno vodstvo po § 18 al. a) in b) konstituvalo

izobraženi gospodje tako nedosledno pišejo to ime. Janežič ima v svoji slovničici za vzgled sostavljenih krajevnih imen Novomesto, ter je v rod. sklanja Novega mesta i. t. d. veleč, da se sklanjata oba dela iz katerih je ime sostavljeno. Ali kako pišejo nekateri! Rod. jim je naravnost Novomesto, lok. v Novomestu, kar je popolnoma proti slovniškim pravilom.

Kako naj torej pišemo Novomesto ali Rudolfovo. Po naših mislih bi bilo najbolje pisati ono ime, katero je najbolje znano, in katero se zamore rabiti v vseh oblikah. V obeh slučajih pa je le ime Novomesto najbolje rabljivo. — Držimo se torej v slovenskem starega imena Novomesto, katero je bilo znano že pradedom našim in katero se je s časom zamenilo z drugim, ki pa nikakor ni po naše.*

* Učeni Stanislav Škrabec v VII. tečaji. 12. zvezek "Cvetja" ocenjuje Volčičovo zgodovino Šmarješke fare piše: "Hvaliti pa moramo v tem naslovu podpis 'V Novem mestu' obžalovaje, da se to lepo, staro, domače ime drugod tako lahkomisljeno (sic!) izpodriva z novo neukretno ptujko 'Rudolfovo'."

tako, da je soglasno potrdilo opravitelje prejšnjega leta*), kateri so drage volje prevzeli ta posel.

2. V tem času je stopilo vodstvo z raznimi rodoljubi v dotiku, spodbujajoč jih, naj bi osnovali kolikor največ mogoče novih podružnic. V tem obziru smemo biti zadovoljni, kajti ob lanski skupščini imeli smo v glavnem izkazu zaznamovanih 64 podružnic s 4180 družbeniki, a letos je poskočilo število že na 77.

*) Glej "Vestnik" I, str. 21.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. avgusta.

"Moravska Orlice" še vedno zatrjuje, da bode v kratkem grof Schönborn postal naučni minister. Njegov naslednik bode najbrž šlezijski predsednik grof Fran Merveld, ki je bil zaradi tega poklican na Dunaj. "Pester Loyda" piše se z Dunaja, da bode Gauč odstopil, predno se snide zopet državni zbor, in pojde za namestnika na Gorenje Avstrijsko. Novi naučni minister bode pred vsem izjavil, da bode vlada sama poprijela incijativo v šolskem vprašanju, zato pa potrebuje časa. Bodo li zadovoljni s tako izjavo nemški konservativci, je vprašanje. Njim se že tako dozdeva, da se predolgo odklada obravnavanje Liechtensteinovega predloga.

Vlaganje države.

Rističev organ "Srbska Nezavisnost" ručno napada Avstrijo. Ta list trdi, da vsa nesreča, ki je zadeva Srbi, prihaja od Avstrije. Avstrija si je vedno prizadevala, da uniči Srbijo in narod srbski. Srbija bila bi že davno poginila, da je ne bi podpirala Rusija. Avstrija je vse storila, da oslabi Srbijo in jo spravi v politično ali vsaj narodno-gospodarsko zavisnost. Sedaj se utiče Avstrija celo v srbsko rodbinsko življenje. Ta članek je vzbudil veliko senzacijo v Belegradu. Govori se, da ga je pisal bivši naučni minister Alimpije Vasiljević. Zaradi poslednjega odstavka, s katerim je pisatelj ciklak na ločitev kraljevega zakona, misijo list tožiti.

Ruski listi objavili so štiri govore predsednika svete sinode Pobedonoševa pri slavnosti devetstoletnice pokristijanjenja Rusije. V prvem govoru povedeval je lepoto pravoslavne službe božje, ki je obvarovala najbolj apostolsko čistost. V drugem govoru je označeval pravoslavje za najtrdnejša oporo absolutizma. Pri tem je zahvaljeval previdnost božjo, da je obvarovala Rusijo nesreči ljudskega zastopa, ki je uničil vse slovanske države, v katerih se je ukoreninil. Končal je z napituco na samodržca Aleksandra III. in vso državo. V tretjem govoru napival je hierarhiji, v četrtem pa pravoslavnej duhovščini, ki vzliz slabemu stanju svojemu vedno vstrajno deluje za Rusijo. Na to je omenjal hrabrost ruske vojske. Noben vojak ni tako udan veri, kakor ruski.

Kakor se zagotavlja se Rusija in Nemčija nista sporazumeli le o političnih, temveč tudi o narodnogospodarskih zadevah. Carinska borba bode kmalu prenehala. Nemška vlada bode v prihodnjem zasedanju predložila državnemu zboru potrebno predlogo, ruska bode pa tudi hkratu storila potrebne naredbe.

Strajkujoči delavci v Parizu si prizadevajo, da bi pregorobili druge, da tudi popuste delo. Francoska vlada je pa že storila vse potrebne naredbe, da se vzdrži red. Dosedaj je blizu 10.000 delavcev že ostavilo delo.

Govori se zopet, da se bode v kratkem turško ministerstvo nekoliko prenovilo. Said paša in Džemil paša bodeta nekda poklicana v minister-

stvo. Hkratu se pa govori v političnih krogih, da sta se Turčija in Anglija zopet bolj približali, odkar se je vrnil v Carigrad veleposlanik W. A. White in bil prijazno vsprejet.

Iz Irske prihaja vest o dveh agrarnih umorih, kar dokazuje, da irska politika sedanje angleške vlade ni uspešna. V obeh slučajih zločincev nesodili. Ubit je jeden zakupnik, ker je vzel posestvo v zakup, s katerega so iztrirali prejšnjega zakupnika, in jeden delavec, ki je delal na polji nekega neprijubljenega zakupnika.

Dopisi.

Iz Kamnika 30. julija. [Izv. dop.] 28. t. m. praznoval je tukajšnji otroški vrt sklep šolskega leta. V čitalnični dvorani, kjer se je mala veselica vršila, zbralo se je mnogo običnega občinstva. Mej drugimi bil je navzoč gosp. c. kr. predstojnik okraju glavarstvu, g. župan, č. g. frančiškani in več g. c. kr. uradnikov; zastonj pa smo mej navzočnimi iskali dveh gospodov, izmej katerih posebno jeden dosledno temu zavodu nasprotuje in očita, na nema "krščanske podlage".

Gotovo mora vsak, ki je imel ta dan priliko osobno se o učenji in znanji otrok, ta zavod obiskajočih, prepričati se, trditi, da je rečeno očitanje popolnoma neosnovano in krivično. Kako lepo znajo otroci moliti in koliko pobožnih pesnic poj! Kje ste bili ta dan, gospod? Ako ljubite resnico in pravico, zakaj se neste hoteli osobno prepričati? Je-li krivično in neosnovano očitanje lastnos! moža, ki ima "krščansko podlage"?

Vnoveč smo se prepričali, kako materinski potprežljivo se gospodičina vrtarica trudi z otroci in kako lepo jih poučuje. Čudenje je bilo splošno, ko smo ogledovali ročna dela, popolnoma pa smo bili iznenadeni slišavši male otročice, tako ljubko peti in primeroma dolge pesnice nepričakovano dobro govoriti. Prvi del veselice končal se je z zahvalno in cesarsko pesnijo in trikratnim "živio", drugi del bilo je pogostočenje otrok.

Konečno zagotavljamo gospodičino vrtarico, da za njen veliki trud splošno pripoznanje in odkritočrno naklonjenost meščanov uživa, in da bode omenjeno očitanje v vsakem oziru breuspešno.

Iz Črnove 1. avg. [Izv. dop.] Tudi Črnove smo pri svojih skromnih sredstvih pokazali, kako iskreno je Slovenec udan vitezskemu svojemu vladarju. Pri sklepu šolskega leta je praznovala šolska mladina ob jednem z občino vzgledno in blagonsosno, 40 letno vladanje našega presvetlega cesarja. Ob 7. uri zjutraj je bila slovesna sv. maša s "Te Deum", pri katerej je bila navzočna vsa šolska mladina, ves krajni šolski svet, g. župan Peter Dobravec in mnogo drugega ljudstva. Pri sv. maši so pokali možnarji in domači fantje so po svojej navadi pritrkavali prav mojsterski na lepo ubrane naše zvonove. Po sv. maši se je pričela šolska slavnost, pri katerej je bil navzočen ves krajni šolski svet, gospod župan, visokospoštovana in pravodarna rodovina gospoda Jeana Luckmanna, gospa Ruadonna z družino in gospa Hauffenova. Otroci so v soli kaj lepo peli in deklamovali, naš obče spoštovani g. župnik pa jim je v lepem in ganljivem govoru razjašnjeval visoki pomen tega dneva. Razdelile so se vsem otrokom slavnostne knjižice in potem smo odrinili na bližnji holmec, kjer so bili

v naši slovenščini, mogel bi tudi sklepati na bližino kitajske kulture, kajti Kitajci imajo tudi te glasove! Sicer pa ima dr. Hoernes fino uho, ker je iz glasov spoznal laško kulturo. Po tem uspehu krenil je v Postojino, o kateri nam pripoveduje dvoje; kako je spal v gostilni in kako si je ogledal postojinsko jamo. Mislim, da so Postojinčanje hlastno čitali Hoernesovo poročilo. Kateri še niso, ti naj čitajo zdaj. Prenočeval je pri "Postojinskem dvoru", ali spati ni mogel. V sobi nad njegovo spalnico, bilo je preglasno; slutil je, da so v njej popivali in razsajali Postojinčanje, in Hoernes ni mogel spati, valjal se je po postelji "und fluchte dem Lande." Jako izobraženo! Čudno, prej so ga ti glasovi tako prijetno spominjali laške kulture, in zdaj so ga tako vznemirjali, da je preklinjal deželo — ta fini Nemec. Toda jaz mislim, da so pri "dvoru" bili najbržje njegovi rojaki, in Hoernes je nevedoma preklinjal svoj rod, kajti Postojinčani se zbirajo pri g. Vičiču ali kje drugje in ne razsojajo po noči.

Druge jutro ustane ubogi, zaspani dr. Hoernes in ide v jamo z nekim Francozom. No, Francoz mu tudi ni bil všeč, ker je mislil, da so to jamo izkopali sami Postojinčani in da tedaj ta jama ni

otroci obdarovani z jedjo in pijačo. Šolski mladini jako udana gospa Luckmannova je kakor vsako leto tudi letos pogostila otroke z jedjo in pivom, deklamatorje je odlikovala z lepimi darili, druge otroke pa z denarjem. Darovala je nadalje naši šoli krasno podobo naše presvetle cesarice; s cesarjevo jako dragoceno podobo pa je že pred dvema letoma okrasila našo šolsko sobo. Slava takej gospoj! S srčno počeval omenjam našega krajnega šolskega sveta, kateri je otrokom nakupil slavnostnih knjižic, nadalje tukajšnjega gostilničarja gospoda Janeza Vilfana, kateri je zopet letos podaril otrokom sodček piva.

Otroci so se igrali in radovali na prijaznem, po zgorej omenjeni rodovini Luckmannovi prirejenem in s klopmi zastavljenem holmci, do poludne in se mirno razšli domov. Gotovo jim ta dan ne zgne iz spomina. V njih in v svojem imenu se ponizno zahvaljuje vsem dobrotnikom šole

Josip Gregorin,
učitelj.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani dné 31. julija.

(Konec.)

Odbornik Murnik nadalje poroča o Seunigovih dedičev novi ponudbi. Pred svojo novo in staro hišo v Igriskih ulicah bi namreč radi napravili vrt. Mesto naj bi jim v ta namen od ceste odstopilo $7\frac{1}{2}$ metra na široko, za novo cesto pa naj bi kupilo Igrišče in na svetu, kjer je zdaj Igrišče, in na kosu Cenkerjevega vrta napravilo novo cesto. Seunigovi dediči bi namesto prvikrat ponujanih 3000 gld. v ta namen sedaj dali 4000 gld. Ker bi res kazalo, da se odpravi nelepo Igrišče in se rečeni del mesta olepša, ker je tudi misliti na to, da se kdaj čez Seunigov vrt odpre nova cesta proti Vrtači, predлага poročevalec v stavbinskega odseka imenu: Seunigovih dedičev ponudba z dne 9. julija se vsprejme, toda le pod tem pogojem, ako se mestu posreči kupiti Igrišče in Cenkerjevega vrta kos za 5000 gld. in ako Seunigovi dediči ob novi hiši napravijo šamotni tlak na svoje stroške, pri stari hiši za polovico stroškov, dočim bi drugo polovico mesto trpelo.

O tem unela se je obširna debata. Govorili so pro in contra: dr. vitez Bleiweis, Hribar, dr. Gregorič, dr. Starè, Velkovrh in dr. I. Tavčar. Slednji je naglašal, da stvar še ni dozorela, pogoji pa ne taki, da bi se vsprejeli. Do dne 1. oktobra tega ni možno dognati. Najprej treba vedeti, dobimo li Igrišče in Cenkarjevega vrta kos in po kaki ceni. Ponudba naj se torej vrne s tem, da se bodo pogajali, ko bodo stvar dognana.

Pri glasovanju predlog Tavčarjev ni obveljal, vsprejel pa se je predlog odsekov z dostavkom Hribarjevim, da, ko bi mesto za Igrišče in kos Cenkarjevega vrta moral plačati več, nego 5000 gld., bi Seunigovi dediči tudi morali toliko več plačati.

Glede trotoarja ob hišah Seunigovih obveljal je tudi odsekov predlog. Položil se bode v Igriskih ulicah šamotni tlak, ob novi hiši na troške Seunigovih dedičev, pri stari hiši pa bode mesto prevzel polovico trvškov. V kotici mej Seunigovim, Malnerjevem in Stedryjevem posestvom sme se napra-

naravna. Resnično, g. Hoernes ima živo fantazio, da tako mišljenje prisoja izobraženemu Francozu, kar je gotovo storil le radi tega, da ga osmeši, in ni pomislil, da mu take zarobljene domišljavosti ne bode nihče verjel. Postojanje pa smejo biti ponosni, da so v očeh Nemca tak čudotvoren rod.

Iz Postojine šel je Hoernes proti Nanosu in tukaj v neki vasi pripovedoval mu je neki Slovensec, koliko društev da imajo tam pod Nanosom. Pravi, tam imajo „Matico“, slovensko čitalnico (slovenische Citalnica), društvo za polepšanje vasi, nemški kazino, vrhu tega pa še razna glasbena društva (Vereine der Musiker), veteranska, rokodelska društva. Vsa ta društva našel je dr. Hoernes pod Nanosom; kje ravno, to je modro zamolčal, in le pravi: „Bei so vielen Vereinen in demselben kleinen Orte kann unmöglich Einigkeit herrschen.“ Nadalje pripoveduje, kako se tam ljudje prepirajo in ujedajo! Ljudje se prepirajo po celem svetu, ali da je nekje pod Nanosom „Matica“, društvo glasbenikov, polepševalno društvo, nemški kazino (v slovenski vasi pod Nanosom!!) itd., in vse to „in demselben kleinen Orte“, to bi bilo vse lepo in bi pričalo, da je taka vas s takimi društvami na visokem vrhuncu kulture, kajti taki

viti vrtič, katerega pa imajo Seunigovi dediči odstraniti, ko bi mesto zahtevalo.

V imenu odseka za opešavo mesta poroča odbornik Povše o zgradbi tržnih lop. Poročevalec je prav živo dokazoval potrebo tržnih lop; navajal druga mesta, zlasti Gorico, kjer so se tržne lopu uprav priljubile in donašajo mestu lepe dohodke. Jedna taka lopa, ki je stala 13.000 gld., donaša nad 6000 gld. na leto. Odbornik Povše zagovarjal je svoj predlog na vse strani prav temeljito, žal, da njegovega poročila zaradi prepričlega prostora danes ne moremo obširnejše priobčiti. Storili bodo to drugi pot, ker bode ta jako važna zadeva itak še prišla v razgovor. Predlog izročil se je, ko so v tej zadavi še odborniki Hribar, Bleiweis in Vošnjak govorili, stavbinskemu, finančnemu in odseku za opešavo mesta v posvetovanju.

Zaradi pozne ure se je potem seja zaključila.

Domače stvari.

— (Pri Vilharjevi slavnosti v Planini) bodo sodelovalo tudi Ljubljansko pevsko društvo „Slavec“. Ker se bodo pri kantati pridružili tudi notranjski pevci iz Logatca, Cerknice, Šenpetra in Vipave čaka poslušalcev izreden užitek. Slavnostni govor bode govoril g. Anton Trstenjak.

— (K Sokolskej petindvajsetletnici.) Poleg častnega daru, kateri bodo mesto dalo za javno telovadbo, določenih je še sedem častnih daril, mej katerimi najdragocenejše bodo ono narodnih dam Ljubljanskih.

— (Osobne vesti.) Avskultant pri deželnem sodišči v Ljubljani, g. Josip Škofic, prideljen je okrajnemu sodišču v Tržiči, g. A. Rožanc okrojnemu sodišču v Novem mestu. Gg. Stefanu Krautu in Hermanu Wiesthalerju dovoljena je pravna praksa pri deželnem sodišči v Ljubljani.

— (Deželni predsednik bar. Winkler) se je danes popoludne iz Rimskih toplic vrnil v Ljubljano.

— (Zoper ponemčevanje slovenskih šol) sklenila je nadalje preteklo nedeljo občina Grize v Savinjski dolini postavne korake in je dotočno ulogo že odposlala na deželni šolski sovet, oziroma na ministerstvo za uk in bogočastje. Tako se širi veselo narodno gibanje za slovensko šolo, prvo podlago narodne omike! Pričakuje se, da tudi druge vrle narodne občine ne bodo pri tem, za naš narodni obstanek in napredek prevažnem vprašanju zaostale in da bodoči čuli od inod v kratkem o jednakih ukrepih!

— (V učiteljski kurz na Grmu) so od deželnega odbora vsprejeti sledeči učitelji: Že bre Jakob v Planini pri Logatci, Pretnar Jakob v Srednji vasi v Bohinji, Luznar Fran v Voklem pri Kranji, Cirman Anton v Poljanah nad Škofjeloško, Levec Ivan v Mokronogu, Rodič Ivan v Šent Juriju pod Kumom, Požar Anton v Radečah, Zavrl Valentin v Mikovem pri Rudolfovem, Kmet Vincenc v Sv. Lorenci pri Rudolfovem, Šilc Pavl v Dragatuši, Janovski Josip v Višnji gori, Vrbič Mihael v Sodražici, Krištof Karol v Mirni peči, Ferlan Janez v Zalem logu in Stiasny Ljudevit

kmetje umejo več, nego vipsavske češnje zobati in hruške peči. Toda dr. Hoernes se je godilo tako, kakor tisti babi, ki je videla muho na zvoniku, zvonika pa ni videla. Kakor to poročilo, tako so zvečine vsa poročila o nas, s katerimi mašijo Dunajski listi svoje predale, neslane čenče. Dr. Hoernes čul je nekaj govoriti, kar mu je popolnoma glavo zmešalo. Pa čujmo, kako misli dalje o oni vasi. Ti vaški kmetje govore svoj jezik, no seveda, ker nekaj morajo govoriti, toda čudno je, da ti kmetje, ki imajo znanstveno društvo, glasbeno društvo itd., in so tedaj zelo izobraženi, da ti kmetje, kakor pravi dr. Hoernes, ne znajo in ne umejo „slovenski“ in „dass er (naš kmet) von den Slovenen wie von einer fremden Nation redet, die in den Städten und Märkten wohnt und ihm die Sprache aufdrängen will“. No, to je, kakor Nemec pravi: gedruckt wie gelogen.

Dr. Hoernes zapisal je svojemu članku na čelo besede: „Nachdruck verboten“, in prav je storil, kajti neistinitosti ponatiskovati se že samo preveduje. Stari „Pressi“ pa čestitamo na takem cvetu najnovješje nemške žurnalistike.

Anton Trstenjak.

v Kamniku. Pouk se začne dne 6. avgusta in konča dne 29. avgusta.

— (Porcijunkula) privabila je silno množico v Ljubljano. Tatje in taticice so to priliko zopet porabili in pokrali neskrbnim romarjem mnogo denarja (od 1 do 40 gld.) in celo hranično knjižico za 100 gold. Več jako sumnih osob je policija prijela.

— (Čebule in česna) pripeljalo se je danes ogromno veliko na trg, ker se je ta pridelek letos izborna obnesel. Prodajal se je venec (rešta) čebule in česna, lepega godnega blaga, s prva po 2 kr., pozneje, ker ni bilo kupca, celo po dva venca za 3 kr.

— (Učiteljski Tovariš) ima v 15. št. nastopno vsebino: Otroška individualnost. Fr. Gabršek. — Knjiga Slovenska. — O poočitovanju pri računstvu. — Iz sole za šolo. — Slabo gmotno stanje učiteljevo opovira mu uspešno delovanje v šoli ter mu krati toli potrebno veljavo pri ljudstvu.

— Beseda o novih volitvah zastopnikov učiteljstva v c. kr. šolski svet. — Književnost. — Šolska letina. — Dopisi. — Premena pri učiteljstvu. — Natačaji.

— (Razgrajal) je preteklo noč na Marijinem trgu iz ječe izpuščeni delavec in pretepač Fran Šust. Stražniku Majcetu pretil je z nožem in mu sablo odtrgal. Naposled ga je stražnik vender nadvladal. Na konci Špitalskih ulic začel je Šust zopet obotavljal se in priskočil mu je na pomoč še delavec Janez Mohar. Oba sta hotela stražnika spraviti na tla. A stražnik se je hrabro držal in ker si ni mogel pomagati drugače, potegnil je sablo in udaril jednega jedenkrat po glavi, drugoga pa dvakrat po roci. Razgrajalca, ki sta le lahko ranjena, odveli so v deželno bolnico.

— (Vabilo na veselico pod milim nebom,) katero napravi pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku dne 5. avgusta t. l. na dvorišči g. Nabergerja. Vspored: 1. Hajdrih: „Slava Slovencem“, poje zbor. 2. Stritar: „Stara Bolgarka“, deklamuje gospica Nadliškova. 3 Mayer: „Tičica gozdna“, poje čveterospev. 4. Telovadba, izvršujejo člani „Tržaškega Sokola“. 5. Kocijančič: „Njega nij“, poje zbor z bariton samospevom. Haidrih: „V sladkih sanjah“, poje čveterospev. 7. Förster: „Venec na rodnih pesmij“, poje zbor. 8. „Štempihar mlajši“, gluma v jednem dejanji. Po besedi svobodna zabava v gostilni g. Godine „Pri belem konjiči“. Pri besedi in zabavi svira godba iz Slop. Začetek ob 5. uri zvečer. — Ustoppina 20 nove. — sedež 10 nove. Čisti dohodek namenjen je za napravo društvene zastave. Opozarjam sl. občinstvo na posebni vlak, ki odide iz Trsta popoludne; vožnja sem in tja stane 55 nove. Odbor.

— (Mladega morskega volka), 12 kilogramov teškega, ujela sta na trnek dva gospoda blizu Sušaka pri Reki, ko sta ribe lovila.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Potsdam 1. avgusta. Cesar dospel ob $5\frac{1}{2}$ uri popoludne semkaj in šel takoj v svojo palačo.

Monakovo 1. avgusta. Vse žrtve včerajšnje nesreče še neso znane, a število je večje, nego se je mislilo. Samo sanitetna kolona spravila je 23 ranjenih v bolnico. Vdovo Lujizo Götz so sloni pohodili, nekemu možu obe nogi zdrobili, veliko ljudij zlomilo si je roke ali noge. Tri osobe je vsled silnega strahu zadela kap, da so bile takoj mrtve. 140 otrok se pogreša. Sloni bili so nedavno pri požaru cirkusa in se plašijo dima in smodu. Puhanje in dim lokomotive jih je splašil. Voditelji slonov so prosili, da bi se lokomotiva ustavila, a odbor ni ubogal tega sveta.

Pariz 1. avgusta. Pri občnem zboru delničarjev kanala Panamskega naznani je Lesseps, da se bode kanal ladijam odprl 1890. leta.

Dunaj 2. avgusta. „Wiener Zeitung“ objavlja vsega ministerstva naredbo, da se ustavi porotnih sodišč delovanje v kazenskih zadevah, tikajočih se anarhističnih teženj v območji sodišč: Dunaj, Korneuburg, Dunajsko Novomesto, Wels, Praga, Most (Brüx), Jičín, Mlada Boleslava, Liberca, Brno, Olomuc, Novi Jičinsk, Gradec, Ljubno in Celovec od 10. avgusta 1888 do 31. julija 1889. — Letošnji žitni semenj bode dne 27. in 28. avgusta v skladischi Dunajskem.

